

Socialdepartementet

Vägen till ökad tillgänglighet – delaktighet, tidiga insatser och inom lagens ram (SOU 2022:22)

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har granskat utredningens förslag och bedömningar med utgångspunkt i hur de bedöms påverka rättssäkerheten och effektiviteten inom socialförsäkringsområdet. Eftersom utredningens förslag och bedömningar endast har en indirekt verkan på socialförsäkringsområdet har ISF inga synpunkter på dem.

Det finns möjlighet till positiva konsekvenser för socialförsäkringen

ISF vill ändå betona att väntetider inom hälso- och sjukvården har negativa konsekvenser för sjukförsäkringen. Vi instämmer i utredningens konsekvensanalys att det är svårt att klargöra effekten för statens utgifter för sjukförsäkringen av en utökad vårdgaranti, eftersom dagens vårdgaranti inte efterlevs. Men vi vill framhålla att utredningens förslag kan leda till gynnsamma effekter sett ur ett socialförsäkringsperspektiv om vårdgarantin skulle efterlevas.

Förslag 4.4.4 om att undersökningar ska omfattas av vårdgarantin kan till exempel innebära att tiden till diagnosticering och behandling förkortas. Det bör i sin tur medföra att behovet av ersättning från sjukförsäkringen minskar. Försäkringskassans handläggning kan gynnas av att det tidigare i sjukskrivningsprocessen är tydligt vad personen behöver medicinsk behandling för och när behandlingen kan förväntas ske. Det är exempelvis av värde när Försäkringskassan ska ta ställning till personens rehabiliteringsbehov eller i planeringen av återgång i arbete. Att personen får vård i god tid är framför allt av stor vikt för personens hälsomässiga och ekonomiska välbefinnande, men det har även betydelse för sjukförsäkringens utgifter och administration. Medicinsk behandling i ett tidigare skede kan dessutom senarelägga pensionsuttag som följd av en ökad möjlighet till ett längre arbetsliv.

Betänkandet från en tidigare utredning bör beaktas vid fortsatt beredning

ISF vill i sammanhanget lyfta fram att utredningen lämnar ett förslag och en bedömning som är närliggande två rekommendationer som lämnades i

betänkandet *Tillsammans för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess* (SOU 2020:24). Det gäller utredningens förslag 5.5.1 om utökad och samlad digital information till patienten, som angränsar till rekommendation 8.3 i SOU 2020:24 om att tillsätta en utredning för att utreda förutsättningarna för att dela planering, åtgärder och beslut rörande en persons sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess digitalt. Det gäller även utredningens bedömning 9.1.2 om att följa upp och att ta fram en handlingsplan för en mer effektiv och sammanhållen intygshantering, som angränsar till rekommendation 8.10 i SOU 2020:24 om att utreda hur hälso- och sjukvårdens lämnande av medicinska uppgifter inom sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen kan underlättas.

Rekommendationerna i SOU 2020:24 finns inte omnämnda i föreliggande utredning men det vore lämpligt att dessa, och de remissyttranden som lämnats till rekommendationerna, beaktades i den fortsatta beredningen.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Eva-Lo Ighe. Utredaren Jens Karlsson har varit föredragande. Vid den slutliga handläggningen har chefsjuristen Anna Samuelsson, enhetscheferna Sofie Cedstrand, Dan Ljungberg och Inger Sohlberg, den administrativa chefen Annika Stegarp Perman och HR-ansvariga Caroline Carlsson deltagit.

Eva-Lo Ighe

Jens Karlsson